

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 17

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Český stát za posledních Přemyslovců

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: České země, Přemyslovci, Svatá říše římská, Zlatá bula sicilská

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák dokáže popsat vývoj českého státu za posledních Přemyslovců, především ve vztahu k římskoněmecké říši. Umí objasnit příčiny, které vedly po dočasném ekonomickém a politickém vzestupu Českých zemí nakonec k vymření přemyslovského rodu.

Metodický list/anotace

Na základě výkladové prezentace, obrazového materiálu si žák osvojí fakta o vývoji českého státu za posledních Přemyslovců od konce 12. století do počátku 14. století a seznámí se s okolnostmi vymření rodu Přemyslovců.

Datum vytvoření: 10.11. 2012

**ČESKÝ STÁT
ZA POSLEDNÍCH
PŘEMYSLOVCŮ
12. – 14. stol.**

- **KOLONIZACE**

- ❖ vnitřní - místním obyvatelstvem

- ❖ vnější – německá

- **zúrodňování dosud zalesněné půdy**

- **zakládání nových měst**

- **dva jazyky** - latina a němčina

(šlechta přijímala německá rodová jména –
Rožmberkové, páni ze Švamberka, Rýzmburka)

- **těžba stříbra** – horní města

(Kutná Hora, Jihlava, Příbram, Havlíčkův Brod)

- **ražba mincí** – české groše

- **GOTIKA** – z Francie přes Německo

„stověžatá“ Praha

Přemysl Otakar I.

(1197 – 1230)

- využil sporů v říši mezi Štaufy a Welfy (podpora Fridricha II.)
- **„zlatá bula sicilská“ – 1212**
zaručovala nezávislost na říši
- jediná povinnost – účast na některých říšských sněmech a při císařské korunovační jízdě do Říma (300 jezdců a 300 hřiven stříbra)

Přemysl Otakar I.

Obrázek č. 1

Detail Přemyslova náhrobku od Petra Parláře, pochován v Katedrále sv Víta.

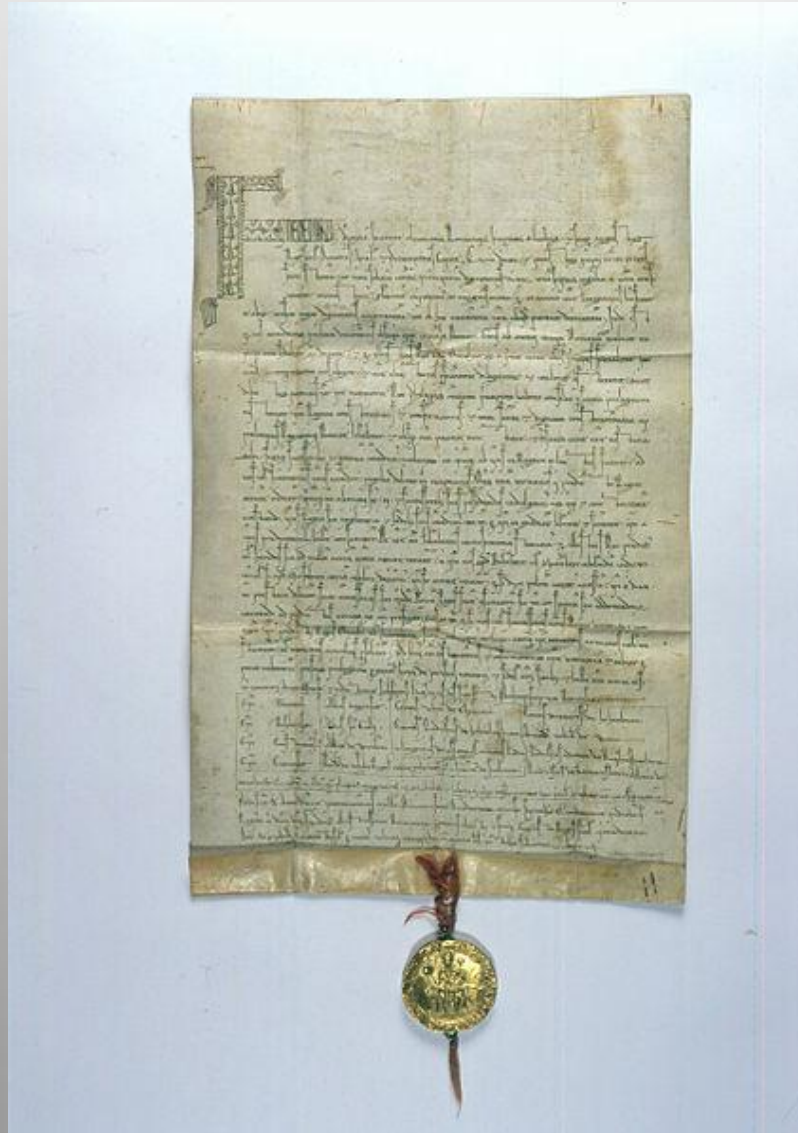
Obrázek č. 2

Přemysl Otakar I. a Konstancie Uherská na dobové iluminaci z 13. stol. (Žaltář Heřmana Durynského)

Zlatá bula sicilská 1212

Obrázek č. 3

Císař Fridrich II.
povyšuje českého
panovníka trvale za
krále a určuje jeho
práva a povinnosti.

Original psaný na
pergamen, latinsky,
zlatá pečeť: Archív
České koruny,
26.9. 2012, Basilej

Václav I.

(1230 – 1253)

- zahraniční politika směřovala k vytvoření silného státu ve střední Evropě
- obklopoval se rytíři, básníky a pěvci
- vzestup české šlechty - „zemské právo“
- církve získala svobody podle „církevního práva“ (1/3 půdy – zakládání klášterů, církevních řádů)
- rozvoj měst, obchodu a řemesel (Staré město pražské, Malá strana)
- podporoval kolonizaci (hl. Němci, Židé)
- včas opatřil hranice záseky proti vpádu Tatarů

Václav I.

barokní představa Václava I.

Obrázek č. 4

Václav I., zvaný též **Jednooký** – čtvrtý český král z rodu Přemyslovců, druhorozený syn Přemysla Otakara I.

Jezdecký portrét Václava I.

v Gelhausenově kodexu, 15. stol.

Obrázek č. 5

Přemysl Otakar II.

(1253 – 1278)

- **král „železný a zlatý“**
- rozšířil území až k Jaderskému moři
- kandidoval na říšský trůn
- padl v **bitvě na Moravském poli** roku **1278** x Rudolfu Habsburskému
(podpora papeže, zrada jihočeských Vítkovců)
- **těžké období za vlády Oty Braniborského**
– jednalo se o existenci českého státu
(donucen českou šlechtou odejít)

Přemysl Otakar II.

Obrázek č. 6

Král železný a zlatý, 15. stol.
Zbraslavská kronika

Obrázek č. 7

Území Přemysla Otakara II.

Bitva u Kressenbrunnu

v Chronica Hungarorum

Obrázek č. 8

De bello regis Bele cū Othocaro rege bohemoꝝ.

12.7. 1260 Přemysl Otakar II. porazil s převahou Belu IV., uherského krále (dlouholetý spor o nadvládu nad Štýrskem).

Přemysl Otakar II. po bitvě na Moravském poli

Josef Mathauser

Obrázek č. 9

Padl
u Suchých
Krut
v Dolním
Rakousku
roku **1278.**

Václav II.

1278 - 1305

- vzestup moci českého státu
- stříbrné doly (1/2 těžby v Evropě, Kutná Hora)
- pražské groše (oblíbené platidlo v Evropě)
- **1300** – **polským králem** (po vymření Piastovců)
- **1301** – získal **uherskopu korunu** pro svého 12letého syna Václava (po vymření Arpádovců)
- protičeská koalice (Albrecht Habsburský)
– neúspěšné obléhání Kutné Hory
- předčasná smrt (podlomené zdraví z mládí)

Václav II.

Král český a polský

Obrázek č. 10

Miniatura ve Zbraslavské kronice, 14. stol.

Obrázek č. 11

Pražský groš Václava II.

Území ovládané Přemyslovci kolem roku 1301

Obrázek č. 12

České království
Polské království
Pravděpodobný rozsah moci Václava III. v Uhrách
Země v lenní závislosti

Václav III.

(1305 – 1306)

- nastoupil jako 16letý
- uzavřel smír s římským králem
- vydal se na tažení do Polska obhájit polskou korunu
- **1306** – úkladně zavražděn v Olomouci
- jeho smrtí **vymřel rod Přemyslovců po meči**
- zůstalo otázkou, zda bude ohrožena i samotná existence českého státu

Úkol: Z jakého důvodu byl zavražděn Václav III.?

Václav III.

Král uherský, český a polský

Obrázek č. 13

Obrázek č. 14

Václav III. na cestě do Uher
(Chronicon Pictum)

Řešení:

Václav III. - poslední z rodu Přemyslovců - král český, uherský a polský, byl úkladně zavražděn:

- ✓ politická vražda
- ✓ moc českého státu mohla radikálně změnit poměr sil ve střední Evropě

Socha Václava III. v Olomouci

Josef Hladík, 1934

Obrázek č. 15

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

ACOMA. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:PremyslOtakarI_Parleruvnahrobek.jpg >

Obrázek č. 2

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:PremylI_konstancie.jpg >

Obrázek č. 3

PASTORIUS. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Golden_Bull_of_Sicily.jpg >

Obrázek č. 4

UNKNOWN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:V%C3%A1clav_I..jpg >

Obrázek č. 5

Z GELHAUSENU, Jan. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:VaclavGelInhausenovekodexu.jpg> >

Obrázek č. 6

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Otakarek2.jpg> >

Obrázek č. 7

JIRKA.H23. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bohemia-ottokar2.jpg> >

Obrázek č. 8

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Battle_of_Kressenbrunn_Thur%C3%B3czy.JPG >

Obrázek č. 9

MATHAUSER, Josef. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2013]. Dostupný na
WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Josef_Mathauser_P%C5%99emysl_Otakar_II._padl_u_Such%C3%BDch_Krut_v_den_sv._Rufa_1278.jpg >

Obrázek č. 10

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vaclav2Zbraslkron.jpg> >

Obrázek č. 11

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pr_gros_vaclav2.jpg >

Obrázek č. 12

MOZZAN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:WenceslausIImap-cs.png> >

Obrázek č. 13

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vasik3.jpg> >

Obrázek č. 14

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vaclav3_prijezd.jpg >

Obrázek č. 15

MAŇAS, Michal. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.11.2013]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wenceslaus III of Bohemia statue.jpg> >